

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Antonii Mariae Gratiani A Burgo S. Sepulchri Episcopi
Amerini De Vita Joannis Francisci Commendoni Cardinalis
Libri Quatuor**

Graziani, Antonio Maria

Parisiis, 1669

Cap. XIII. De eodem Commendono.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9616

dies, tantis à civitate omnis benignitatis, atque munificentia cultrice honoribus, tantisque omnium ordinum studiis acceptus, habitusque, ut cum nullum neque in ipsum venerationis, & obsequii, neque in comites ejus humanitatis, atque hospitii prætermitteretur genus, vnius humani, & comis amici, atque hospitis animum induisse vniversa illa civitas videri potuerit; atque hinc profectus Henricus in Galliam est reversus.

magnificentie

De eodem Commendono.

CAPUT XIII.

SED vt & ipsi aliquando revertamur, vnde nos Poloniae res abstulerunt, de Commendoni fide, ac sapientia tanta apud hunc Regem opinio fuit, & fama, quæ de illo in Galliam pervaserat, accepta, & Polonorum prædicatione confirmata, vt neque nomen ejus, nisi magno cum honore vsurparet vnquam, & omnia sibi Regnum intranti, accipientique è sententia evenisse memorans, vnum exciperet Commendoni è Polonia discessum; cuius studio eò provectus est, vt Pontificem Maximum per litteras rogare, ac summis contendere precibus non dubitarit, vt nomine legationis eum ad se in Poloniam remitteret, cuius operam, & consilium vniverso regimini rerum adhiberet. Et mecum de eadem

re sapè agens, nomine Legatum, re participem, & moderatorem rerum omnium futurum apud se, & parentis majestatem, sanctitatèque obtenturum aiebat, nec se in Republica quicquam, nisi ex consilio, & auctoritate ejus acturum, nec alium, si proficiscendum sibi ad Moscicum bellum, quod meditaretur, foret, regendo pro se Regno in Polonia relicturum. Atque hæc postulatio, & cogitatio de se Regis Commendono quidem, vt erat, honesta, ac decora nomini suo est visa: sed sicuti ab tam remoto Rege Regni, ac rerum moderatorem expeti amplum, ac magnificum videbatur; ita ad experiendum ancipitem, ac minimè optabilem rem esse ipse aiebat, haud ignarus quantis se invidiæ æstibus esset commissurus, si homo externus in alieno Regno tantum simul gratiæ, ac potentiæ onus subiisset. Itaque & ipse apud Gregorium Pontificem rem variè distulit, & mors inde Caroli Regis, & reditus in Galliam Henrici penitus discussit. Atque hic finis Commendono per claras actiones, legationesque splendendi fuit. Reliquum vitæ obscurius otium, & dempta ingenio materia fecit. Et Gregorius Pontifex etsi advenientem palàm benignè, & honorâ oratione suscepit; tamen & inferri ei ab Alexandro Farnesio Cardinali, homine potentissimo, litem est passus, cum prohibere & posset, & videretur debere: & Maximiliano Cæsare querente eum in petitione Regni Poloniæ Henrico proniorem, quàm filio suo fuisse,

& in magnam ob id apud plerofque factionis e-
 jusdem invidiam coniectum destituit; seu subire
 ipse malam cum Maximiliano gratiam noluit;
 seu labefactato ejus animo ab iis, qui Commen-
 doni dignitati invidentes, apud Gregorium ar-
 tium regendæ Reipublicæ vt in novo principa-
 tu non peritissimum, illum quasi correctorem, ob-
 trectatorémque actorum ejus criminabantur. Sed
 vtramque ipse injuriam magno animo tulit, &
 adversarium, à quo petitus lite fuerat, constantif-
 sime sustinuit: & quod vnum de Republica ei re-
 stabat Senatorium munus gravitate morum, pru-
 dentia laude, atque vsu maximarum rerum, &
 exterarum nationum notitiâ ita implebat, vt ne-
 mo eum in civitate aut opinione virtutis, aut fa-
 mâ vitæ perhonestâ, ac decorâ actâ anteiret; nul-
 lius sententia, sive in privatis Cardinalium cœti-
 bus, cum de mandatis à Pontifice rebus consul-
 taretur, sive in Senatu gravior, liberiôrque ha-
 beretur. Et quibus rebus diminuturos se quidam
 dignitatem ejus, validum ei adversarium excitando,
 sperarunt, iisdem, quod sæpè fit, auxerunt,
 clarisque, ac fidelibus amicitiiis munierunt. Nam
 duo nobilissimi, & in Senatu longè cæteros cla-
 ritudine, atque opibus suis, suorumque eminentes
 viri, Aloysius Estius Ferrariensis, & Ferdinandus
 Medices Florentinus Cardinales, quorum fra-
 tres in sua quisque civitate Regnum obtinebant,
 æmulatione potentia à Farnesio dissidentes, ita
 se junxerunt Commendono, vt de eo Pontifice

decorè actâ

Maximo creando consenserint, ad stipulatoresque consilii sui Alexandrum Sfortiam, & Flavium Urfinum, & Marcum Altempfium Cardinales, quorum magnæ erant in Senatu opes, haberent. Et Estius quidem, qui Regiâ liberalitate, ac Regio vitæ cultu, & blandis, & ad insinuandum se in hominum animos compositis moribus maximè & civitatem omnem, & Patrum partem maximam devinctam sibi officiis, beneficiisque habebat, cum sponte suâ, & præcipuo erga Commendonum studio, tum Henrici Gallix Regis jussu (erat enim Estius Gallicæ factionis Romæ princeps) in id consilium penitus incubuerat. Et cum ægrotare aliquando Gregorium, & inde periculose laborare emanasset, ita eodem circum-eunte, & summâ ope adnitente Estio rem composuerant, ut si concessisset tum fato Gregorius, non dubitaretur, quin eum Pontificem Maximum renunciaturi fuerint. Sed & Gregorius convaluit, & Commendonum paucos post annos morbus oppressit, de quo antequam dicamus, pauca de quibusdam moribus ejus differere operæpretium fuerit.

